

Циганов Олег Григорович,
доктор юридичних наук, доцент,
головний науковий співробітник
ДНДІ МВС України,
Київ, Україна,
ORCID ID 0000-0002-8924-1139

ОПТИМАЛЬНІ МОДЕЛІ ВРЕГУЛЮВАННЯ ЗБРОЙНОГО КОНФЛІКТУ ТА РЕІНТЕГРАЦІЇ ТИМЧАСОВО ОКУПОВАНИХ ТЕРИТОРІЙ НА ДОНБАСІ

У статті досліджено оптимальні моделі врегулювання російсько-українського збройного конфлікту на Сході України, шляхи відновлення державного суверенітету нашої країни в окремих районах Донецької та Луганської областей. Застосування системного підходу, компаративного, контекстного, порівняльно-правового, логіко-семантичного, статистичного, системно-структурного методів аналізу дозволило визначити найкращі з можливих варіантів розв'язання цього міждержавного конфлікту в умовах наявної внутрішньополітичної ситуації в Україні, зовнішньополітичної кон'юнктури, інтересів та цілей головних суб'єктів, залучених до його врегулювання.

Ключові слова: збройний конфлікт, війна на Донбасі, національна стратегія, державний суверенітет, деокупація, реінтеграція, Мінські домовленості, миротворча операція ООН.

За оцінками Організації Об'єднаних Націй, міжнародний збройний конфлікт на Сході України, який розпочався у березні 2014 року з операцій спецслужб Російської Федерації, замаскованих під народне невдоволення, а продовжився у вигляді прямого вторгнення російських військ і найманців, організації незаконних збройних формувань та колаборантських “органів влади”, є одним із найбільш смертоносних у Європі з часів Другої світової війни. Згідно з підрахунками цієї міжнародної організації, з квітня 2014 року внаслідок бойових дій на Донбасі понад 3 тис. 330 мирних жителів загинули, 9 тис. – отримали поранення, 1 млн. 300 тис. людей стали внутрішніми переселенцями й 3,5 млн людей потребують допомоги [1].

Попри зусилля української влади для мирного врегулювання конфлікту, діям офіційного Києва бракує стратегічних підходів, комплексності, ефективності та послідовності. Втім, без вирішення цієї найгострішої проблеми сучасної України неможливі ні припинення загибелі українських військових та втрат мирного населення, ні задоволення потреб внутрішньо переміщених осіб, ні відновлення економіки Донбасу та реінтеграції тимчасово окупованих територій, ні, нарешті, забезпечення прискороеного економічного зростання нашої держави та здійснення її євроінтеграційних устремлінь.

Наразі в Україні не напрацьовано чіткого системного розуміння здійснення зазначених заходів ні у влади, ні в науковому експертному середовищі. Це стосується стратегії, тактики, засадничих принципів політики деокупації та реінтеграції, необхідність впровадження якої стала черговим викликом для державної політики України [2, с. 61].

Дослідження цієї проблематики ускладнюється тим, що реінтеграція тимчасово окупованих територій Донбасу є предметом переважно політичних дискусій, а не наукових досліджень. Водночас науково-теоретичне підґрунтя нашого дослідження склали праці таких відомих науковців та експертів у галузі міжнародного та адміністративного права, як Д.В. Андреев, Б.І. Беззубко, Н.Ю. Брюховецька, І.П. Булеєв, П.П. Гай-Нижник, В.П. Горбулін, Р.О. Додонов, П.Г. Жовніренко, О.В. Кресін, Г.І. Луцишин, Г.Ю. Попова, А. Умланд та інші.

Відповідно до ст. 4 Закону України від 18 січня 2018 р. № 2268-VIII “Про особливості державної політики із забезпечення державного суверенітету України на тимчасово окупованих територіях у Донецькій та Луганській областях” [3] на сьогодні основою національної стратегії України у зазначеній сфері є забезпечення незалежності, єдності й територіальної цілісності України, звільнення тимчасово окупованих територій у Донецькій та Луганській областях, відновлення державного суверенітету на них, реінтеграція цих територій та населення, що на них проживає, в єдиний конституційний простір України.

Як правильно наголошують фахівці Українського центру економічних і політичних досліджень ім. О. Разумкова, формування сценаріїв розв’язання міждержавного збройного конфлікту, зокрема на Донбасі, обумовлюється інтересами й цілями головних суб’єктів, залучених до його розв’язання, впливом складних суперечливих процесів на глобальному, регіональному та національному рівнях [4, с. 65].

З огляду на зазначене, під *оптимальною моделлю врегулювання збройного конфлікту на Донбасі* нами розуміється найкращий з можливих варіантів розв’язання російсько-українського збройного конфлікту на Донбасі в умовах наявної внутрішньополітичної ситуації в Україні, зовнішньополітичної кон’юнктури та можливих варіантів дій протилежної сторони цього конфлікту.

На сьогодні, відповідно до ситуації, що склалася, існує декілька сценаріїв із різними ступенями ймовірності розвитку подій на тимчасово окупованих територіях Донбасу. Водночас серед таких сценаріїв розвитку подій є як оптимістичні, так і песимістичні варіанти для України. *За оптимістичним сценарієм* Росію вдається примусити припинити підтримку сепаратистських утворень і вивести з окупованих територій регулярні війська та найманців. На звільненій від окупантів території відновлюється юрисдикція України, згодом проводяться місцеві вибори. Стосовно Росії поступово скасовується частина санкцій. *Песимістичний сценарій* для України може бути реалізований двома способами: (а) Росії вдається втримати Україну у сфері впливу, у т.ч. через прихід до влади в Україні проросійських сил; (б) Росія застосовує силові засоби, а саме: завдає масованого комплексного удару по Україні одночасно з кількох напрямів із застосуванням регулярних військ з метою утворення підконтрольної Росії дуги, що з’єднує Придністров’я і Крим з територією Росії.

На щастя, песимістичні сценарії розвитку подій (“Україна увійде в Євразійський простір” або “Відкрита збройна агресія Росії”) виглядають мало-ймовірними з огляду на сучасні геополітичні реалії на глобальному та регіональному рівнях, а також внутрішньополітичні процеси в Україні. Що ж стосується оптимістичних сценаріїв, то їхня ймовірність залежить від інтенсивності переговорного процесу, адже хід мирного врегулювання збройного конфлікту не може відбуватися без пошуку діалогу й взаємних поступок сторін конфлікту.

Вітчизняні експерти визначають для України лише два способи реінтеграції окупованих територій Донбасу: 1) використання виключно військової сили; 2) угода зі стороною, яка на сьогодні здійснює силовий контроль над зазначеними територіями [5, с. 252].

Проте на суто воєнне розв’язання проблеми Донбасу не можна сподіватися без наявності таких умов: критичне послаблення Росії; наявність в Україні чисельної, професійної, добре озброєної армії та внутрішньої політичної консолідації суспільства; лояльне ставлення до такого кроку з боку ЄС і США; запас економічної стабільності Української держави, необхідний для “перетравлювання” відвоєнованих регіонів. Водночас, враховуючи варіативність договірному сценарію реінтеграції Донбасу, що може здійснюватися шляхом компромісу з іншою стороною збройного конфлікту, можна розглядати такі три основні сценарії:

1) *здійснення воєнної операції зі звільнення окупованих територій (хорватський варіант)*. Діючи за цим сценарієм, Україні буде дуже проблематично досягти очікуваного позитивного результату;

2) *компроміс із представниками “ДНР/ЛНР” на основі Мінських домовленостей (молдавський / боснійський варіант)*. Сприятливий прогноз щодо цього варіанта пов’язаний тільки з гарантіями збереження (і зростання) підтримки України з боку Заходу, а також повною відмовою Росії від подальшого тиску на Україну та підриву її державності. Втім, оскільки таких гарантій не існує, цей варіант слід розглядати як *однозначно програшний для України* й ймовірність того, що українська влада буде діяти за цим сценарієм, дуже низька;

3) *компроміс із Російською Федерацією на основі Мінських домовленостей*. Якщо в ході виконання Мінських домовленостей, в тому числі під час розроблення нового закону про особливий статус Донбасу, не буде перейдено жодної “червоної лінії” щодо всіх основних питань мінського процесу – від припинення вогню до проведення виборів і децентралізації – *цей сценарій слід уважати програшним для України*. Втім, зважаючи на наявну сьогодні категорично негнучку позицію Росії та внутрішньополітичної опозиції України з цих питань, такий варіант урегулювання конфлікту на Донбасі видається для нас малоімовірним. Адже таке співвідношення інтересів основних суб’єктів урегулювання конфлікту на Донбасі формує патову модель відносин між ними.

Як наголошують експерти, сценарій вирішення конфлікту на Донбасі шляхом реінтеграції територій виглядає найбільш складним, довготривалим та малоімовірним, але з погляду національних інтересів України, забезпечення довгострокової регіональної стабільності та цілей розвитку держави, виступає як найбільш прийнятний. Отже, оскільки перший варіант договірному сценарію реінтеграції Донбасу є нереалістичним, а другий варіант – програшним, то саме *варіант*

© Tsyhanov Oleh, 2020

добровільної реінтеграції окупованих територій на основі Мінських домовленостей (у ході компромісу з Росією) слід взяти за основу національної стратегії деокупації та реінтеграції Донбасу [5, с. 255].

Зауважимо, що кожна зі сторін (крім “ДНР/ЛНР”) може заблокувати несприятливий для себе сценарій, але при цьому не має достатнього впливу, щоб реалізувати бажаний. Тому варто очікувати на поступове заморожування конфлікту на тлі дискусій про черговість і міру виконання пунктів Мінських домовленостей.

Керівництво України неодноразово заявляло: якщо зустріч у “нормандському форматі” покаже відсутність прогресу, то це поставить під сумнів можливість досягнення миру в мінському процесі. Тоді, на думку очільників держави, одним з альтернативних варіантів постане звернення України за миротворчою місією, точніше за *peacekeeping* – місією з підтримання миру.

Отож, найбільш реалістичним варіантом розвитку подій у ближчій перспективі є один із варіантів у рамках сценарію “Збереження *status quo*”. Є підстави прогнозувати високу ймовірність того, що російська сторона буде намагатися утримувати ситуацію на Сході України в режимі “тліючого” збройного конфлікту низької інтенсивності, залишаючи вірогідною загрозу масштабної ескалації бойових дій. Наразі одним із найбільш перспективних і пріоритетних варіантів відновлення миру на Сході України є міжнародна комплексна миротворча операція під егідою ООН.

На тлі проблемного Мінського процесу і відносно обнадійливих показників деяких попередніх місій ООН добре узгоджена, озброєна і з широким мандатом миротворча операція, що включатиме значний цивільний компонент, може стати реальною можливістю для досягнення миру на Сході України. Але для такої операції замало тільки рішення Ради Безпеки ООН. Їй необхідна політична, матеріальна та кадрова підтримка Європейського Союзу.

Водночас, за розрахунками експертів, враховуючи розміри території ОРДЛО, потрібний багатонаціональний контингент чисельністю близько 50 тис. миротворців. Утім, мало того, що такої величезної чисельності на сьогодні в розпорядженні ООН немає, – його формування може вимагати багато часу, зусиль і, що важливо, готовності урядів країн – потенційних контрибуторів [6].

Можливим варіантом вирішення означеної проблеми є запропонована керівником МВС України А. Аваковим стратегія відновлення цілісності України і деокупації Донбасу (більш відома під назвою “механізм малих кроків”) [7], у якій політик не відкидає ідеї миротворчої місії ООН, однак пропонує повертати Донбас “частинами”. А. Аваков акцентує, що звільнення території Донбасу та відновлення контролю над східним кордоном України буде здійснюватися *поліцейською операцією із залученням миротворчих сил*, а не військовою. На його думку, миротворці мають зайти не на всю територію сепаратистів, а лише в окремі райони, що межують з лінією зіткнення.

Як наголошує керівник МВС, його “мирний сценарій” для Донбасу по суті, а не в порядку виконання, не суттєво відрізняється від Мінських угод й передбачає такі етапи.

I. *Формування правового поля для врегулювання конфлікту*: ухвалення Верховною Радою України пакету законодавчих актів, що сприятимуть відновленню територіальної цілісності України. Серед них – два найважливіших закони: Закон про амністію та Закон про колаборантів.

II. *Деокупація Донбасу*:

1) обирається та узгоджується окрема ділянка (район) окупованих територій Донбасу, на яку супротивні військові формування відводяться за межі обумовленої лінії – створюється демілітаризована зона безпеки;

2) спеціальна міжнародна миротворча місія та Державна прикордонна служба України беруть під свій контроль зазначену ділянку території і її межі;

3) в межах звільненої території силами органів юстиції України проводиться підготовка до виборчого процесу і подальших місцевих виборів відповідно до українського законодавства;

4) на звільненій території відновлюється робота всіх державних інститутів і правоохоронних органів України.

III. *Процес реінтеграції*:

5) проводиться процедура гуманітарного розмінування раніше окупованої території;

6) негайно проводяться роботи з усунення техногенних і екологічних ризиків;

7) запускається термінова програма перевірки і відновлення українських документів для всіх людей, які проживали ці роки на окупованій території;

8) починається процес відновлення соціально-економічної інфраструктури: доріг, мостів, установ, підприємств;

9) проводиться робота над поверненням вимушено переміщених осіб;

10) відновлюється участь громадян, які проживають на раніше окупованих територіях у виборах до центральних органів влади України (але не раніше, ніж через 3-5 років).

IV. *Віялоподібне поширення “механізму малих кроків”*: проєкт масштабується на сусідні регіони. Водночас кожен наступний етап деокупації і реінтеграції відбуватиметься легше, оскільки місцеві жителі звільнених міст і сіл стануть “агентами впливу”, прикладом і зразком для сусідів [8].

Зазначимо, що команда чинного Президента України також звертала увагу: якщо наразі не буде видно готовності з боку Росії йти до мирного процесу, до виконання Мінських домовленостей, тоді Україна готова “побудувати стіну” (зокрема, буде залучатися досвід Ізраїлю) [9].

Процес сецесії (відокремлення територій) стає ймовірним у разі виникнення нового витка збройного протистояння в Донбасі й неможливості домовитися щодо реалізації Мінських угод, що передбачає остаточну відмову України від окупованих територій і повний розрив з ними.

Як підкреслює А. Ілларіонов, припинення вогню, замороження конфлікту, встановлення лінії розмежування, її жорстка оборона, незалежний внутрішньо- і зовнішньополітичний, економічний, соціальний розвиток двох державних утворень – вільного і бандитсько-тоталітарного – це наразі єдиний шлях забезпечення миру на Донбасі та одночасного збереження вільної України. Альтернатива цього варіанта тільки одна – “лугандонізація” України, тобто інфікування бандитсько-тоталітарною пухлиною політичного тіла вільної країни [10].

Отже, сценарій “Легітимізація ДНР та ЛНР в якості самостійних державних утворень” має великий ступінь імовірності. Втім, відповідно до того, що 24 квітня

2019 р. президент РФ В. Путін підписав указ, яким дозволив у спрощеному порядку надавати російське громадянство особам, які постійно проживають на територіях ОРДЛО, а також зважаючи на можливість проведення референдуму про приєднання цих територій до Росії, велику ймовірність, на нашу думку, має також сценарій “Входження ДНР та ЛНР до складу Російської Федерації”. Ми також допускаємо, що на найближчу перспективу найбільш можливим варіантом розвитку подій на Донбасі може бути сценарій “В Україні буде заморожений конфлікт”. Утім, беручи до уваги соціально-економічну ситуацію на територіях ОРДЛО, великі ризики відновлення бойових дій, заявлені наміри керівництва України щодо найскорішого вирішення конфлікту (а саме упродовж року) та політичні наслідки для сторін конфлікту, сценарій “заморожування” не варто вважати перспективним. Такий варіант може сприйматися лише як фаза, перехідний етап (точка біфуркації), після якого ситуація розвиватиметься за такими напрямками: 1) остаточна сецесія; 2) реінтеграція тимчасово окупованих територій; 3) відкрита збройна агресія Росії.

Отже, за сьогоднішніх умов *найбільш імовірним сценарієм вирішення конфлікту* на Сході України ми визначаємо *сценарій сецесії* з високою перспективою настання двох остаточних варіантів: “Входження ДНР та ЛНР до складу Російської Федерації” або “Легітимізація ДНР та ЛНР як самостійних державних утворень”.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Війна на Донбасі – в ООН порахували кількість жертв серед цивільних на Донбасі. Слово і Діло. 4 листопада 2019 р. URL: <https://www.slovoidilo.ua/> ... (дата звернення: 21.11.2019).
2. Кресіна І.О. Реінтеграція як складова державної етнонаціональної політики: актуальність дослідження та імплементації. Держава і право: Політичні науки. 2016. Вип. 73. С. 61–73.
3. Про особливості державної політики із забезпечення державного суверенітету України на тимчасово окупованих територіях у Донецькій та Луганській областях: Закон України від 18 січня 2018 р. № 2268-VIII. Офіційний вісник України. 2018. № 19. Ст. 630.
4. Війна на Донбасі: реалії і перспективи врегулювання. Національна безпека і оборона. 2019. № 1–2.
5. Донбас і Крим: ціна повернення: монографія / за заг. ред. В.П. Горбуліна, О.С. Власюка, Е.М. Лібанової, О.М. Ляшенко. Київ: НІСД, 2015. 474 с.
6. Мельник А., Умланд А. За рамками Минських соглашений: почему и как миротворческая миссия ООН могла бы решить конфликт в Донбассе. Форум новейшей восточноевропейской истории и культуры – Русское издание. № 2. 2015. URL: <http://www1.kueichstaett.de/ZIMOS/forum/inhaltruss24.html> (дата звернення: 13.08.2019).
7. Арсен Аваков: У мене є план. Умовно, взяти спочатку окремо Горлівку. Блог Арсена Авакова Українська правда. 16 квітня 2018 р. URL: <https://www.pravda.com.ua/articles/-2018/04/16/7177768/> (дата звернення: 21.08.2019).
8. Стратегія відновлення цілісності України і деокупації Донбасу. “Механізм малих кроків”. Блог Арсена Авакова. Українська правда. 12 червня 2018 р. URL: <https://blogs.pravda.com.ua/authors/avakov/5b1faf7a125a0/> (дата звернення: 21.02.2019).
9. У Зеленського готові відгородити Донбас стіною у разі провалу переговорів. Українська правда. 5 грудня 2019 р. URL: <https://www.pravda.com.ua/news/2019/12/5/7233972/> (дата звернення: 06.12.2019).
10. Илларионов А. Лугандонизация Украины. Персональный блог на Livejournal. 25 октября 2019 г. URL: https://aillarionov.livejournal.com/1145513.html?fbclid=IwAR1f-q1N3WHg-_G8fCnjtgERo-nyWR598PpEswP_KQ2QgZ2jz-NVP5WGxXGQ (дата звернення: 13.11.2019).

REFERENCES

1. Viina na Donbasi – v OON porakhuvaly kil'kist zhertv sered tsyvilnykh na Donbasi. “Donbas war – the UN estimates the number of civilian casualties in the Donbas”. Slovo i Dilo. November 4, 2019. URL: <https://www.slovoidilo.ua/> ... (date of application: 21.11.2019) [in Ukrainian].

© Tsyhanov Oleh, 2020

2. *Kresina I.O.* (2016) Reintegratsiia yak skladova derzhavnoi etnonatsionalnoi polityky: aktualnist doslidzhennia ta implementatsii. "Reintegration as a component of state ethno-national policy: relevance of research and implementation". *Derzhava i pravo: Political Science*. Iss. 73. P. 61–73 [in Ukrainian].

3. Pro osoblyvosti derzhavnoi polityky iz zabezpechennia derzhavnoho suverenitetu Ukrainy na tymchasovo okupovanykh terytoriiakh u Donetskii ta Luhanskii oblastiakh. "On Features of State Policy for Ensuring State Sovereignty of Ukraine in Temporarily Occupied Territories in Donetsk and Luhansk Regions": Law of Ukraine of January 18, 2018 No. 2268-VIII. Official Bulletin of Ukraine. 2018. No. 19. Art. 630. [in Ukrainian].

4. Viina na Donbasi: realii i perspektyvy vrehuliuvannia. "Donbass War: Realities and Prospects for Settlement". *Natsionalna bezpeka i oborona*. 2019. No. 1–2 [in Ukrainian].

5. Donbas i Krym: tsina povnennia: monohrafiia. "Donbass and Crimea: return price": monograph / for the total. ed.. V.P. Horbulina, O.S. Vlasiuka, E.M. Libanovoi, O.M. Liashenko. Kyiv: NISD, 2015. 474 p. [in Ukrainian].

6. *Melnik A., Umland A.* (2015) Za ramkami Minskih soglasheniy: pochemu i kak mirotvorcheskaya missiya OON mogla byi reshit konflikt v Donbasse. "Beyond the framework of the Minsk agreements: why and how the UN peacekeeping mission could resolve the conflict in the Donbass". Forum of the newest East European history and culture – Russian edition. No. 2. URL: <http://www1.kueichstaett.de/ZIMOS/forum/inhaltruss24.html> (date of application: 13.08.2019) [in Russian].

7. Arsen Avakov: U mene ye plan. Umovno, vziaty spochatku okremo Horlivku. "Arsen Avakov: I have a plan. Conditionally, take the first Gorlovka separately". Arsen Avakov's blog The Ukrainian truth. April 16, 2018. URL: <https://www.pravda.com.ua/articles/2018/04/16/7177768/> (date of application: 21.08.2019) [in Ukrainian].

8. Stratehiia vidnovlennia tsilisnosti Ukrainy i deokupatsii Donbasu. "Strategy of restoration of the integrity of Ukraine and de-occupation of Donbass. "The mechanism of small steps"". Arsen Avakov's blog. Ukrainian Pravda. June 12, 2018 URL: <https://blogs.pravda.com.ua/authors/avakov/5b1faf7a125a0/> (date of application: 21.02.2019) [in Ukrainian].

9. U Zelenskoho hotovi vidhorodyty Donbas stinoiu u razi provalu perehovoriv. "Zelenskyi is ready to fence off the Donbass with a wall in case of failure of negotiations". Ukrainian truth. December 5, 2019. URL: <https://www.pravda.com.ua/news/2019/12/5/7233972/> (date of application: 06.12.2019) [in Ukrainian].

10. *Illarionov A.* Lugandonizatsiia Ukrainy. "Lugandonization of Ukraine". Personal blog on Livejournal. October 25, 2019. URL: https://aillarionov.livejournal.com/1145513.html?-fbclid=IwAR1f-q1N3WHg-_G8fCnjtgERo-nyWR598PpEcwP_KQ2QgZ2jz-NVP5WGxXGQ (date of application: 13.11.2019) [in Russian].

UDC 321.011(477)

Tsyhanov Oleh,Doctor of Juridical Sciences, Associate Professor,
Chief Researcher of Research Laboratory,
State Research Institute MIA Ukraine,

Kyiv, Ukraine

ORCID ID 0000-0002-8924-1139

**OPTIMAL MODELS FOR RESOLVING THE ARMED CONFLICT AND
REINTEGRATION OF THE TEMPORARILY OCCUPIED TERRITORIES
IN DONBAS**

The article investigates optimal models of settlement of the Russian-Ukrainian armed conflict in the east of Ukraine, ways of restoring the state sovereignty of our country in certain regions of Donetsk and Luhansk regions.

It is revealed that today, based on the current situation, there are several scenarios with varying degrees of probability of events occurring in the temporarily

© Tsyhanov Oleh, 2020

occupied territories of Donbas. At the same time, such scenarios include both optimistic and pessimistic options for Ukraine.

The use of a systematic approach, comparative, contextual, comparative-legal, logical-semantic, statistical, system-structural methods of analysis allowed to determine the best possible options for solving this interstate conflict in the context of the existing internal political situation in Ukraine, foreign policy environment, goals of the main actors involved in its settlement.

Domestic experts identify only two ways for Ukraine to reintegrate the occupied territories of the Donbas: use only of military force; an agreement with a party currently exercising force control over the said territories. At the same time, it is impossible to hope for a purely military solution of the Donbas's problem in the current conditions. At the same time, the option of voluntary reintegration of the occupied territories on the basis of the Minsk Agreements (in the course of compromise with Russia) should be taken as the basic strategy of the Donbas's national de-occupation and reintegration strategy.

The secession scenario becomes probable in the event of a new round of armed confrontation in the Donbas and the inability to agree on the implementation of the Minsk Agreements, which implies a definitive abandonment of Ukraine from the occupied territories and a complete break with them. Under the current conditions, the most probable scenario for resolving the conflict in the East of Ukraine is the secession scenario with a high prospect of two final options: "DPR and LPR will enter the Russian Federation" or "Legitimization of DPR and LPR as independent state entities".

Keywords: armed conflict, Donbas war, national strategy, state sovereignty, de-occupation, reintegration, Minsk agreements, UN peacekeeping operation.

Отримано 17.02.2020